

Lutetium-PSMA therapie bij de behandeling van prostaatkanker

Bij sommige mannen met prostaatkanker werkt hormoon- en chemotherapie niet meer. Of deze therapieën kunnen om een andere reden niet gegeven worden. Dan kan behandeling met de radioactieve stof lutetium-PSMA een mogelijkheid zijn. Lutetium-PSMA kan prostaatkanker niet genezen, het kan wel zorgen voor een langere levensduur en een betere kwaliteit van leven.

Vorbereiding

Voordat u wordt behandeld

Als u incontinent bent (moeite om de urine op te houden), dan moet u met de arts overleggen of een katheter of incontinentiemateriaal nodig is.

Het is ook belangrijk dat u in de 6 weken voor de behandeling bepaalde behandelingen niet meer gehad heeft. Dit zijn:

- Chemotherapie
- Radiotherapie (bestraling) van een groot deel van het lichaam.
- Behandeling met een andere radioactieve stof, zoals samarium of radium.

Voordat de behandeling wordt gepland, heeft u een gesprek met een arts. De arts bespreekt met u hoe de behandeling gaat en waar u na de behandeling op moet letten. U kunt natuurlijk ook vragen stellen. Omdat u veel informatie krijgt, is het een goed idee om iemand mee te nemen naar dit gesprek met de arts; twee horen meer dan één.

PSMA-PET scan

Voordat de behandeling kan starten moet er een PSMA-PET scan en bloedonderzoek gedaan zijn. Het bloedonderzoek wordt voor elke toediening herhaald.

Op de dag van de behandeling

Op de dag van de behandeling kunt u normaal eten en drinken. U kunt ook al uw medicijnen gewoon gebruiken.

Vanwege de straling wordt u 1 dag opgenomen op een speciale therapiekamer. Er mag dan geen begeleider bij u zijn. Het kan wel zijn dat u de kamer deelt met iemand anders die dezelfde behandeling krijgt.

De kamer heeft een toilet, tv en internet. Via een bel kunt u contact opnemen met de verpleging. Het is handig een boek, laptop of tablet mee te nemen en comfortabele kleding aan te trekken.

Eten en drinken krijgt u van het ziekenhuis, maar u kunt natuurlijk iets extra's meenemen. Denk er aan uw

medicijnen mee te nemen als u gewend bent deze overdag in te nemen.

Mijn Antonius-account aanmaken

Mijn Antonius is het beveiligde online patiëntenportaal van het St. Antonius Ziekenhuis. Heeft u nog geen account? Dan is het handig als u er een aanmaakt. Op onze webpagina [Mijn Antonius](https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius>) leest en ziet u hoe u dit eenvoudig doet.

Behandeling

Voor de hele behandeling krijgt u 4 tot 6 keer lutetium-PSMA toegediend. Tussen de toedieningen zitten telkens 6 weken. Elke toediening gaat als volgt:

- Op de dag van de behandeling komt u op de afgesproken tijd naar de polikliniek Nucleaire Geneeskunde (poli 46) in het ziekenhuis in Nieuwegein. U meldt zich bij de balie en neemt dan plaats in de wachtkamer.
- Een laborant haalt u op uit de wachtkamer en geeft u een infuus. Dat is een dun, buigzaam slangetje in de arm. De prik die hiervoor nodig is, lijkt op bloedprikken.
- Vervolgens komt de arts erbij. Als u nog vragen heeft of klachten, dan kunt u dit nu bespreken.
- Daarna dient de arts de lutetium-PSMA toe via het infuus. Dit duurt een paar minuten. Het infuus blijft dan nog 10 minuten lopen om alles goed door te spoelen.
- Het infuus wordt er nu uitgehaald.
- Als u geen MijnAntonius heeft, krijgt u nu een formulier om bloed te laten prikken voor de volgende keer. Heeft u wel MijnAntonius, dan wordt dit formulier digitaal verstuurd.
- Samen met de arts of de laborant loopt u naar afdeling C2. Door de lutetium-PSMA bent u nu een beetje radioactief. Dat wordt snel minder, maar u moet de komende 6 uur zo min mogelijk contact hebben met andere mensen. Daarom blijft u in deze tijd in een speciale kamer. Er mag dan geen begeleider bij u zijn. Ook de verpleging komt alleen binnen als het niet anders kan.
- De radioactieve stof verlaat het lichaam via de urine. Het is belangrijk dat de urine netjes wordt afgevoerd. Daarvoor moet u zittend plassen en opletten dat u niet (na)druppelt. Neem de tijd om rustig te plassen. Als u incontinentiemateriaal gebruikt, moet dit apart weggegooid worden.
- Om ervoor te zorgen dat de radioactieve stof snel uit het lichaam verdwijnt, moet u veel drinken.
- Na ongeveer 6 uur komt u terug naar de afdeling Nucleaire Geneeskunde voor een scan. U hoort van de verpleging hoe laat dat precies is. U mag na de scan meteen naar huis, dus u kunt al uw spullen meenemen.
- Op de afdeling Nucleaire Geneeskunde meldt u zich weer bij de balie en neemt u plaats in de wachtkamer.
- Een laborant haalt u op voor de scan.
- Bij de scan moet u grote dingen van metaal (riem met een gesp, sleutels, portemonnee) afdoen. Verder kunt u uw kleren gewoon aanhouden.
- U gaat nu op een onderzoeksbed liggen met een camera boven en onder u. De camera's komen dichtbij, maar raken u niet.
- De camera's beginnen boven uw hoofd, u schuift er langzaam onderdoor. Verder merkt u niets van de scan.
- Na 10 tot 15 minuten is de scan klaar en kunt u weer naar huis.

De hele behandeling duurt de hele dag: 20 minuten toedienen, 6 uur in een aparte kamer en 10 tot 15 minuten voor de scan.

Nazorg

Bijwerkingen

De behandeling met lutetium-PSMA kan bijwerkingen geven. Op de dag van de opname kan het zijn dat u misselijk wordt en zich niet zo lekker voelt. Het kan ook zijn dat u last krijgt van een droge mond en smaakverlies. Heel zelden hebben mensen last van pijn. U kunt hier pijnstilling voor vragen.

In de tijd na de behandeling kunnen uw bloedwaarden (witte en rode bloedcellen en bloedplaatjes) minder worden. Dit merkt u meestal, doordat u zich moe voelt.

Gewoonlijk gaan de bijwerkingen vanzelf weer over. Als u vragen heeft of zich zorgen maakt over de klachten die u heeft, dan kunt u altijd contact opnemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Vervoer na de behandeling

Na de behandeling kunt u gewoon autorijden. Als u met iemand meerijdt of met het openbaar vervoer gaat, moet u eraan denken dat u afstand houdt tot andere mensen. Ga in de auto bijvoorbeeld schuin achterin zitten. De rit mag niet meer dan 2 uur duren. Zorg in het openbaar vervoer dat u niet langer dan een uur naast dezelfde persoon zit.

Leefregels

Om ervoor te zorgen dat andere mensen niet te veel straling krijgen, moet u zich in de 3 dagen na de behandeling aan een aantal leefregels houden:

Houd afstand tot anderen

- Probeer altijd minstens 1 meter afstand tot de ander te houden. Als u een lange tijd in dezelfde ruimte bent, moet u 2 meter afstand proberen te houden.
- Vermijd situaties waarin u lange tijd dicht bij anderen bent, zoals samen slapen, eten en tv kijken en samen naar de bioscoop, sportwedstrijden en voorstellingen gaan.
- Als u een partner heeft, is het belangrijk de eerste 3 dagen niet in hetzelfde bed te slapen. Zorg dat er minstens 2 meter afstand tussen de bedden is. In aparte kamers slapen is nog beter.
- Kinderen (tot 10 jaar) zijn extra gevoelig voor straling. Tijdens de periode waarin de leefregels gelden, moet u de zorg voor kinderen overlaten aan anderen. In deze periode kunt u dus ook niet op eventuele kleinkinderen passen.
- Ook zwangere vrouwen zijn extra gevoelig voor straling. Vermijd bezoek van of aan zwangere vrouwen tijdens de periode waarin de leefregels gelden.
- In de eerste 6 maanden na de behandeling raden we af om een zwangerschap te verwekken.

Toiletbezoek

- Zorg bij toiletbezoek dat u geen urine morst. Plas zittend en zorg dat u niet (na)druppelt. Neem de tijd voor het plassen. Doe het deksel dicht voordat u doorspoelt.
- Als u een wastafel in de toiletruimte heeft, moet u daar uw handen wassen. Zo blijft de deurkruk schoon.
- Heeft u twee toiletten in huis, dan gebruikt u het ene toilet en uw huisgenote(n) het andere.
- Als u een katheter heeft, moet u deze met handschoenen aan leeg maken. Let op dat u geen urine morst.

- Als u incontinentiemateriaal (luiers) gebruikt, moet u deze in een aparte zak of prullenbak verzamelen en ze pas aan het eind van de dag bij het gewone huisvuil doen.

Andere lichaamsvloeistoffen

- Behalve de urine zijn ook de ontlasting, speeksel, braaksel en de neus en mond een beetje radioactief. Hier kunt u op de volgende manier rekening mee houden:
- Was vaak uw handen.
- Doe wergwerphandschoenen aan als u urine of braaksel moet opruimen. Gebruik voor het opruimen toiletpapier of een tissue en spoel deze door het toilet.
- Was uw handen na het schoonmaken.
- Gebruik tissues als u uw neus moet snuiten. Gooi de tissue direct in de vuilnisbak.
- Handdoeken en dergelijke die door u gebruikt zijn, mogen niet door een ander gebruikt worden. Ze mogen wel gewoon met andere spullen in de was. Na het wassen kan iedereen ze weer gebruiken.
- Bestek en serviesgoed dat door u is gebruikt, mag een ander niet gebruiken. Ze mogen wel gewoon met andere spullen afgewassen worden. Na het afwassen kan iedereen ze weer gebruiken.

Werk

- Na de behandeling kunt u weer werken. Het enige waarmee u rekening moet houden, is dat u ook op het werk afstand houdt van uw collega's. Als dat niet lukt (u zit bijvoorbeeld de hele dag vlak bij een collega), moet u thuisblijven.
- Als u in het basisonderwijs werkt of in de opvang voor kinderen tot 10 jaar, mag u de eerste 3 dagen niet werken.

Vliegreis

- Als u binnen 3 maanden na de behandeling gaat vliegen, moet u dat vertellen bij het eerste gesprek met de arts. U kunt dan een douaneverklaring (een 'vliegbrief') krijgen. Hierin staat dat u een behandeling met een radioactieve stof heeft gekregen. Er staat ook in dat de straling die andere passagiers krijgen binnen de internationale grenzen valt.

Opname in het ziekenhuis

- Als u binnen 18 dagen na de behandeling in het ziekenhuis wordt opgenomen, moet u vertellen dat u een behandeling met lutetium-PSMA heeft gehad. Het ziekenhuis kan dan rekening houden met de regels voor radioactiviteit.

Overlijden

- Als u binnen 14 dagen na de behandeling zou overlijden, moeten uw nabestaanden weten dat een crematie niet altijd mogelijk is. Dit moet eerst overlegd worden met het ziekenhuis en het crematorium.
- Als de behandeling meer dan 14 dagen geleden is, is een crematie gewoon mogelijk en hoeft er niet overlegd te worden.
- Een begrafenis is altijd mogelijk, overleg is niet nodig.

Meer informatie

Als u vragen heeft, kunt u altijd contact opnemen met de afdeling Nucleaire Geneeskunde (088 320 7500). Op de website kunt u ook informatie vinden.

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Prostaatkanker (prostaatcarcinoom) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/prostaatkankercentrum/aandoeningen/prostaatkanker-prostaatcarcinoom>)

Specialismen

- Prostaatkankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/prostaatkankercentrum>)
- St. Antonius Kankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum>)
- Nucleaire Geneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/nucleaire-geneeskunde>)

Contact Nucleaire Geneeskunde

T 088 320 75 00